

Otázka: Oběžný majetek

Předmět: Účetnictví

Přidal(a): J000000

Podstata a struktura OM

- Oběžný majetek je svou povahou **krátkodobým majetkem** firmy - obecně se předpokládá, že firma ho používá kratší dobu než jeden rok
- mění svoji podobu
- jednorázově se spotřebovává

Členění OM:

- **zásoby**
- **finanční oběžný majetek**
- **pohledávky**

Koloběh oběžného majetku- peníze vložené do zásob, by se měly co nejrychleji vrátit zpět v podobě uhrazených pohledávek za prodané výrobky. Platí, že **peníze na začátku koloběhu by měly být menší než na konci** = zisk firmy.

Zásoby

1) Nakoupený skladovaný materiál, materiál vlastní výroby

- Materiál
  - suroviny, pomocné látky, náhradní díly obaly, drobný hmotný majetek, který není dlouhodobý
- Suroviny
  - hmoty, které při výrobě přecházejí zcela nebo zčásti do výrobku a tvoří jeho podstatu
- Pomocné látky
  - hmoty, které přecházejí přímo do výrobku, netvoří však jeho podstatu
- Provozovací látky
  - hmoty, které jsou nezbytné pro provoz podniku jako celku (paliva, kancelářské potřeby, čisticí prostředky, ...)
- Náhradní díly
  - předměty určené k uvedení hmotného majetku do původního stavu a ne k další výrobě
- Obaly
  - slouží k ochraně a dopravě nakoupeného materiálu zboží a vlastních výrobků
  - Nevratné obaly - dodávány zákazníkovi společně s obsahem
  - Vratné obaly - jejich vstupní cena je více než 40 000 Kč

2) Nedokončená výroba

- produkty, které již prošly jednou nebo několika výrobními operacemi, ještě nejsou hotovým výrobkem, ale už nejsou materiálem

3) Polotovary vlastní výroby

- produkty, které ještě neprošly všemi operacemi, a proto musí být dokončeny nebo zkompletovány do hotových výrobků v dalším procesu
- jsou odděleně skladované a evidované

4) Výrobky

- produkty, které prošly všemi výrobními a dalšími operacemi i výstupní technickou kontrolou
- mohou již být předmětem prodeje

5) Zvířata

- mladá zvířata, zvířata ve výkrmu, ryby, včelstvo...

6) Zboží

- všechny statky, které podnik nakupuje za účelem dalšího prodeje
- mohou to být i výrobky vlastní výroby - pokud jsou prodávány ve vlastních prodejnách

Finanční oběžný majetek

Peníze v pokladně

- všechny příjmy v hotovosti musí podnik přijmout do pokladny

- z pokladny naopak vyplácí všechny výdaje v hotovosti
- stav peněz v pokladně je také součástí majetku podniku
- *pokladník* - smlouva o hmotné odpovědnosti
- *příjmové a výdajové pokladní doklady*

Ceniny

- poštovní známky, kolky, telefonní karty, stravenky...
- Peníze na bankovních účtech
- většina příjmů od obyvatel a podniků
- (např. za dodané výrobky a poskytnuté služby - přírůstky)
- kladný rozdíl příjmů a výdajů = majetek podniku
- určené pro bezhotovostní platební styk

Krátkodobý finanční majetek = krátkodobé cenné papíry

- Majetkové cenné papíry
  - pořizovány za účelem jejich dalšího prodeje do 1 roku od pořízení (např. nakoupené akcie)
- Vlastní akcie
  - výjimečně může podnik odkoupit zpět své vlastní akcie
- Dlužné cenné papíry (např. zakoupené vkladové listy)
- Vlastní dluhopisy
  - zakoupené vlastní dluhopisy, které má podnik v držení

Pohledávky

= náš nárok na peníze, někdo nám dluží peníze

a) odběratelům - pohledávka vzniká odesláním faktur

- faktura = účetní doklad, který obsahuje množství a cenu zboží, pohledávka trvá až do zaplacení faktury odběratele, až obdržíme výpis z BÚ, že odběratel Fa zaplatil

b) zaměstnancům - pracovníkovi vyplatíme zálohu na pracovní cestu nebo na drobný nákup

c) ke společníkům - pohledávky za upsané vlastní jmění

d) finančnímu úřadu - daňové pohledávky

e) jiným podnikům - jiný podnik nám způsobil škodu, máme pohledávku na náhradu škody

f) poskytnuté zálohy jiným podnikům - platíme za výrobky předem, budou nám dodány později - máme pohledávku na výrobky, ne na peníze

Funkce OM v hospodářském procesu

- 1) zajištění likvidity firmy
- 2) hladký koloběh majetku a kapitálu firmy = funkce firmy
- 3) vliv na rentabilitu firmy (cena OM ve vazbě na různé formy OM)
- 4) rezerva na krytí rizik

Doklady provázející život OM rychlost oběhu zásob (RO,DO)

Rychlost oběhu zásob:

- **Rychlost obratu (RO) = celková spotřeba / průměrná zásoba**
  - Rychlost obratu udává, kolikrát se zásoby ve sledovaném období obrátí, kolikrát proběhne
  - koloběh zásob

- **Doba obratu (DO) = 360/rychlost obrat**

Základní doklady od dodavatele

- **faktura**
  - vyjadřuje splnění dodávek, je podkladem pro zaplacení dodávek, obvykle zasílána poštou
- **dodací list**
  - průvodní doklad materiálu a zboží
  - doklad o fyzickém převzetí
  - vyhotovuje jej dodavatel při expedici
  - obsahuje údaje, podle nichž může odběratel dodávku zkontrolovat a převzít

Doklady o zásobování

- **příjemka** (vystavuje se při přijmutí materiálu na sklad)
- **skladní karta** (sleduje jednotlivé druhy materiálu, vystavuje se pro každý zvlášť)
- **výdejka** (vystavuje se při výdeji materiálu do spotřeby)
- **převodka** (při přechodu zboží ze skladů)

Výpočty budoucí spotřeby (existují 3 metody výpočtu)

Existují 3 metody výpočtu :

- **Metoda podle technické dokumentace** – tuto dokumentaci vyhotovuje útvar přípravy výroby, kde se stanovují normy spotřeby materiálu. Dalším zdrojem informací je plán výroby, kde je stanoven výrobní úkol.
- **Indexní metoda** – vychází ze spotřeby minulých období. Chceme-li vyrobit stejné

množství jako v předchozím období, bude i spotřeba stejná. Budeme-li chtít zvýšit výrobu, bude vyšší spotřeba. K výpočtu se používá koeficient. Tato metoda je nejméně přesná.

- **Metoda podle výtěžnosti** - je také méně přesná, používá se především v živočišné výrobě.

Vzor bilance materiálových zásob

Bilance materiálu.

- Plán zásobování se sestavuje s časovým předstihem ve formě bilance.
- Na jedné straně bilance jsou zdroje a na druhé potřeby.
- Součástí zdrojů je počáteční zásoba a nákup, součástí potřeb je plánovaná spotřeba na příští období a konečná zásoba.

Bilance zásobování

Zdroje	Potřeby
Počáteční zásoba	Plánovaná spotřeba
Nákup	Konečná zásoba

Počáteční zásoba se stanoví jako **očekávaná k 1. dni bilančního období.**

Počáteční zásoba = skutečná zásoba ke dni sestavování bilance + očekávané dodávky do konce roku - očekávaná spotřeba do konce roku

Spotřeba se vypočítá na základě **plánovaného objemu výroby** a **spotřeby materiálu na 1 výrobek**.

Konečná zásoba se stanoví jako **zásoba normovaná**

Nákup se vypočítá tak, že **k plánované spotřebě se připočítá normovaná konečná zásoba** a **odečte počáteční zásoba**

Stanovené počtu dodávek (Harris-Wilsonův vzorec)

- fgHarris-Wilsonův vzorec - stanovení počtu dodávek:
  - Optimální velikost dodávek = odmocnina z: $(2 * \text{roční dodávka} * \text{náklady na dodávky}) / (\text{náklady na skladování})$
  - Počet dodávek = spotřeba / optimální velikost dodávek

Vzorec pro výpočet ČNZ

ČNZ = (dodávkový cyklus/2) + PZ + TZ

Norma zásob, normativ zásob

Norma zásob (NZ) v naturáliích:

- $NZ = \text{ČNZ} * s$
- s...průměrná denní spotřeba materiálu ($s = S / 360$)
- V bilanci se často NZ vyskytuje jako konečná zásoba KZ!!!

Normativ (N) v peněžních jednotkách udává, jaké množství je vázáno v zásobách podniku

$$N = NZ * K\check{c}$$

Řízení zásob

METODA ABC

- nejběžnější metoda pro řízení jednotlivých druhů zásob

Tato metoda se člení do tří skupin:

- **Skupina A** - sem patří především základní suroviny, které firma nezbytně potřebuje pro svou výrobu, tyto suroviny firma spotřebovává ve velkém množství (utratí za ni mnoho peněz), proto se jí vyplácí podrobně si spočítat velikost optimální zásoby => **metoda normování zásob**
- **Skupina B** - sem patří zásoby, které se relativně snadno a rychle objednávají a jejich spotřeba už pro firmu není tak nákladově významná, u těchto druhů zásob stačí stanovit a hlídat **minimální skladový limit**, počet druhů zásob patřících do této skupiny je výrazně vyšší než v případě A, ale objem je nižší než v případě skupiny A
- **Skupina C** - tato skupina je počtem druhů zásob největší, ale objemem spotřeby ve finančním vyjádření je pro firmu nejméně významná, jsou zde druhy zásob, které je možno snadno získat nebo **se nevyplatí je skladovat** např. kancelářské potřeby